

Elevhälsoplan

Läsåret 2022/2023

Innehåll

- 1 Bakgrund
- 2 Syfte
- 3 Mål
- 4 Regelverk för elevhälsan
  - 4.1 Elevhälsan i Skollagen 2010:800

- 5 Gripsholmsskolan

- 6 Elevhälsoteamets organisation
  - 6.1 Elevhälsoarbetets insatser
  - 6.2 Elevhälsoteamets insatser
  - 6.3 Hälsofrämjande insatser
  - 6.4 Förebyggande insatser
  - 6.5 Åtgärdande insatser
  - 6.6 Exempel på elevhälsans olika insatser på skolnivå:
    - 6.6.1 Organisationsnivå
    - 6.6.2 Gruppnivå
    - 6.6.3 Individnivå

- 7 Elevhälsoteamets struktur
  - 7.1 Elevhälsoteam ärendegång
    - 7.1.1 Uppmärksamma
    - 7.1.2 Agera
    - 7.1.3 Identifiera
    - 7.1.4 Analysera
    - 7.1.5 Beslut

- 8 Lärmiljöer, extra anpassningar och särskilt stöd
  - 8.1 Extra anpassningar
  - 8.2 Särskilt stöd
    - 8.2.1 Exempel på särskilt stöd kan vara:

9 Organisation

- 9.1 Klassläraren
- 9.2 Ämneslärare, fritidshemspedagoger och andra medarbetare
- 9.3 Rektor
- 9.4 Specialpedagog/Speciallärare
- 9.5 Logoped
- 9.6 Studie- och yrkesvägledare
- 9.7 Skolkurator
- 9.8 Skolsköterska
- 9.9 Delegering och medicin
- 9.10 Sekretess

10 Värdegrund

11 Skolpliktsbevakning och hantering av elevers frånvaro

11.1 Närvarokontroll

11.2 Kontakt med vårdnadshavarna

11.3 Frånvar oanmälan

11.4 Ansökan om ledighet

11.5 Arbetsgång vid elevs frånvaro

- 11.5.1 Frånvarande elev
- 11.5.2 Upprepad frånvaro
- 11.5.3 Fortsatt frånvaro
- 11.5.4 Skolpliktsanmälan

12 Anmälningsskyldighet enligt Socialtjänstlagen 14 kap 1 §

13 Referensförteckning

1 Bakgrund

Skolan har ansvar för att skapa en god lärmiljö för alla elever. Den pedagogiska miljön ska göras tillgänglig och skapa förutsättningar för lärande. Skolan ska vara begriplig, hanterbar och meningsfull så att alla elever kan utvecklas efter sina förutsättningar. Skolans huvuduppdrag är utveckling och lärande, där goda studieresultat och hälsa hänger samman.

All personal har ett särskilt ansvar att uppmärksamma elever vars situation och svårigheter utgör hinder för inläring och hälsa. Alla elever skall erbjudas en likvärdig utbildning av hög kvalitet.

Skolan arbetar med ett inkluderande förhållningssätt. Ett ständigt pågående arbete är att utveckla metoder, arbetssätt och lärmiljöer för att bättre möta elevers lärande.

Elevhälsoplanen revideras inför varje nytt läsår och synpunkter samlas in i god tid under vårterminen.

2 Syfte

Elevhälsoplanens syfte är att den ska vara ett stöd för rektor och personal i det dagliga elevhälsoarbetet samt säkra elevers rätt till likvärdig utbildning. Planen synliggör ansvar och ansvarsfördelning, ärendegång och kompetenser. Planen ska stimulera till verksamhetsutveckling och helhetssyn i elevhälsoarbetet och därmed höja kvaliteten i skolans eget elevhälsoarbete.

3 Mål

- Vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet för elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.
- Att skapa övergripande rutiner för elevhälsoarbetet på skolan.
- Att implementera dessa rutiner för samverkan mellan all personal på skolan.

4 Regelverk för elevhälsan

Elevhälsoplanen tar sin utgångspunkt i lagar, förordningar och styrdokument.

- FN:s barnkonvention
- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar
- Salamancadeklarationen
- Skollagen och skolförordningen
- Läroplanen för grundskola/Fritidshem
- Läroplan för grundsärskolan
- Föreskrifter och allmänna råd från Arbetsmiljöverket, Skolverket och Socialstyrelsen
- Socialtjänstlagen
- Hälso- och sjukvårdslagen
- Föräldrabalken
- Diskrimineringslagen
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade LSS
- Patientdatalag
- Patientsäkerhetslag
- Personuppgiftslagen PUL
- Offentlighet- och sekretesslagen
- Arbetsmiljölagen
- Kommunallagen och Förvaltningslagen
- Kommunala planer och policydokument
- Dataskyddslagen GDPR

4.1 Elevhälsan i Skollagen 2010:800

1 kap.4§ *I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.*

3 kap. 3§ *Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och i sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.*

2 kap. 25§ *För eleverna i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.*

5 kap. 3§ *Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.*

5 Gripsholmsskolan

Gripsholmsskolan är en F-9 skola med ca 500 elever. Vi som arbetar på skolan har ett gemensamt ansvar för alla våra elevers välbefinnande under skoldagen och för att erbjuda dem en god lärandemiljö. Grunden för elevhälsoarbetet vid skolan är arbetet i klassrummet och samarbetet mellan klasslärare, stödpersoner, fritidspersonal, elevhälsa samt elev och förälder. Elevhälsoarbete vilar på en humanistisk människosyn och värdegrund i vilken barnet och dess lärande ses på med tilltro och där elevens egen förmåga och utveckling ses som viktiga.

Elevhälsoarbetet är därför en integrerad del av skolans övergripande uppdrag. En viktig del av elevhälsoarbetet är att arbetet ska vara hälsofrämjande och förebyggande. Barnets möte med lärmiljön blir därför avgörande och det innebär att elevhälsoteamet måste, tillsammans med övrig personal, skapa en tydlig förståelse för den individuella elevens behov och förutsättningar i skolan. Denna förståelse innebär att all personal i allmänhet, men elevhälsoteamet i synnerhet, måste vara delaktiga i genomförandet av elevhälsoinsatser samt ta ansvar för att skapa en tillgänglig skola för alla elever.

Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. (SFS 2010:800)

För att kunna arbeta förebyggande och hälsofrämjande krävs att det finns en regelbunden kartläggning och analys av elevhälsoarbetet. Skolans elevhälsoplan är en del av detta arbete. En framgångsrik skoltid lägger en bra grund för framtiden och fungerar som en av de viktigaste skyddsfaktorerna genom hela livet.

6 Elevhälsoteamets organisation

På skolan finns ett elevhälsoteam som främst arbetar förebyggande och stödjande för att främja elevernas fysiska, psykiska och sociala hälsa. De olika funktioner som finns på det lokala elevhälsoteamet är rektor, skolsköterska, kurator, studie- och yrkesvägledare, logoped samt specialpedagog/speciallärare. Elevhälsoteamet träffas en gång i veckan.

Elevhälsoteam:

Nina Lidfors, rektor

Juho Friberg, bitr rektor F-6

Ia Husberg, bitr rektor 7-9

Susanna Nordstad Lärarlagsledare åk 7-9

Maria Zinovjev-Altebo, skolkurator

Ida Häggdahl, skolkurator

Lotta Franzén, Studie- och yrkesvägledare

Linda Granfors-Sundell, logoped

Felicia Lytz, speciallärare

Frida Hästbacka, speciallärare

Madeleine Kajan, speciallärare

Matilda Eurs, speciallärare

Sanna Tegengren, speciallärare

(Mary-Ann Lunde, skolsjuksköterska)

(Anna Michanek, legitimerad psykolog)

Blanketter

Aktuella blanketter gällande elevhälsoarbetet finns på skolans hemsida under rubriken blanketter längst ned på sidan under rubriken Specialundervisning.

Figur 1: Modell för elevhälsa (Elevhälsokonsulterna, 2019)

6.1 Elevhälsoarbetets insatser

Elevhälsans, som innefattar all personal på skolan, primära uppgift är att arbeta hälsofrämjande och salutogent (fokus på friskfaktorer) gentemot samtliga elever. Elevhälsoarbetet börjar i klassrummen och verkar förebyggande och främjande, då det finns riskfaktorer som kan påverka elevernas utveckling negativt. Elevhälsoarbetet symboliseras med triangeln ovan.

6.2 Elevhälsoteamets insatser

I de fall där svårigheter redan existerar kan elevhälsoteamet göra åtgärdande insatser för enskilda elever. Elevhälsoteamet ansvarar för att kartlägga/utreda, analysera, rekommendera och följa upp insatser. Klassläraren ska rådgöra med elevhälsoteamet vid skyndsamma ärenden.

6.3 Hälsofrämjande insatser

Ett hälsofrämjande arbete kännetecknas av fokus på de friska (salutogena) egenskaperna hos varje individ. Det syftar till att förbättra, bibehålla och stärka individens hälsa. Det hälsofrämjande arbetet bedrivs på individ-, grupp-, och organisationsnivå.

6.4 Förebyggande insatser

Ett förebyggande arbete innebär att förebygga ohälsa och hinder i lärandet. Insatserna börjar med att identifiera och kartlägga de faktorer som utgör risker för olika former av ohälsa eller hinder i lärandet. Det förebyggande arbetet bedrivs på individ-, grupp- och organisationsnivå.

6.5 Åtgärdande insatser

Ett åtgärdande arbete innebär att hantera svårigheter som har uppstått och som orsakar problem eller hinder i lärandeprocessen för en elev eller klass. Det åtgärdande arbetet bedrivs på individ-, grupp- och organisationsnivå.

6.6 Exempel på elevhälsans olika insatser:

Organisationsnivå

- **Hälsofrämjande:** Utarbetande av gemensamma riktlinjer och styrdokument, pedagogiska måltider, rastvärdar
- **Förebyggande:** Skolsköterskornas vaccinationsprogram och hälsosamtal, elevhälsomöten, screeningar av läs- och skrivförmågor,
- **Åtgärdande:** Nödvändig omorganisation som genomförs av elevhälsan i samarbete med skolledningen

Gruppenivå

- **Hälsofrämjande:** Utbildning i hur lärare arbetar relationsskapande med elever och hem, extra anpassningar för grupp
- **Förebyggande:** Utbilda skolpersonal i bemötande av elever med neuropsykiatriska svårigheter
- **Åtgärdande:** Arbeta med en klass i kris, nödvändig omorganisation i arbetslag

Individnivå

- **Hälsofrämjande:** Extra idrott/rörelse, kuratorkontakt
- **Förebyggande:** Extra anpassningar för enskild elev
- **Åtgärdande:** Elevutredning, elevsamtal, specifikt arbete med enskilda elever och vårdnadshavare

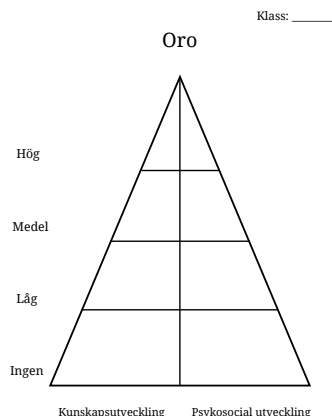
7 Elevhälsoteamets struktur

Elevhälsoteamet (EHT) träffas varje vecka och planerar hälsofrämjande och förebyggande insatser. Elevärenden diskuteras och elevhälsoteamet arbetar främst konsultativt och rådgivande. Ansvar fördelas och uppföljning görs, vilket även dokumenteras. Beslut om att utreda elevers behov av stöd skall fattas och därefter utredas skyndsamt. Alla insatser som görs ska vara kända av personal i elevhälsoteamet.

Utifrån elevhälsomöten (EHM) ges klasslärare, minst en gång per termin, vid stort behov två gånger, möjligheten att diskutera elevernas förmågor och behov. Elevhälsomötena utgår ifrån det salutogena (friskfaktorer) samt utveckling, både på individ- och gruppnivå.

Primärt behandlas de elever som riskerar att inte nå de lägsta kunskapskraven, samt elever med oroväckande / lång, systematisk eller ogiltig frånvaro. Elevhälsomötena skall ge en övergripande bild av pågående elevhälsoinsatser.

Inför ett elevhälsomöte fyller klasslärare/stödpersoner i en orospyramid för att ge en bild av gruppens utmaningar. Under elevhälsomötet har deltagarna tydliga roller för att effektivt arbeta med den oro som finns i gruppen, samt dokumentation och eventuella åtgärder.

EHM- roller

	Ordförande: ramar in och leder mötet. Ställer frågor som bidrar till lärande.
	Sekreterare: antecknar det som sägs kortfattat under mötet i en tankekarta, på tavlan.
	Spindel: ingen funktion under mötet, har i uppgift att samordna och hålla i trådarna kring insatser och åtgärder efteråt. Arbetet dokumenteras i ett spindeldokument som spindeln ansvarar för.
	Reflekerande team: minst 2 personer som reflekterar och speglar vad som sägs i rummet utifrån mötets innehåll och process.
	Deltagare: huvudpersonerna, de som dagligen arbetar med eleverna och kan bidra med innehåll till mötet.

7.1 Elevhälsoteam ärendegång

Uppmärksamma

1. Någon i skolans personal uppmärksammar ett problem eller känner oro för en elev, grupp eller övergripande organisationsfråga, varvid klasslärare eller ansvarig personal kontaktas.

Agera

2. Problemet/oron lyfts av klasslärare med elev/klass, vårdnadshavare och eventuell annan berörd personal. Redan i dessa samtal kan det väckas ett flertal idéer kring vad som ligger till grund för problemet/oron och insatser som skulle kunna vara lämpliga att pröva.

Identifiera

3. Kvarstår problemet eller oron lyfter klassläraren ärendet i arbetslaget
Diskutera problemet/oron och förhållnings- samt tillvägagångssätt, för att sedan pröva och inom en utsatt tidsperiod utvärdera dessa.
4. Kvarstår oron och arbetslaget inte hittar en fungerande lösning lyfts ärendet med elevhälsoteamet.
5. Ärenden, gällande tex. medicinska frågeställningar eller orosanmälan till socialtjänsten, kan lyftas direkt till EHT.

Analysera

6. Klasslärare eller ansvarig pedagog tar med ärendet till EHT, informationen tas emot, diskuteras och analyseras utifrån ett salutogent och helhetstänkande perspektiv. Tankeprocessen och samtalet är en del av arbetet i elevhälsoteamet, vilket gör att det är viktigt att kunna tänka tillsammans och tänka fritt! När analysen, som ska ligga till grund för vidare beslut görs, är det viktigt att alla bidrar med sin kompetens.
7. Konsultationstider med ex skolläkare och skolpsykolog kan bokas för en gemensam analys som sedan ligger till grund för ett beslut.

Beslut

8. Med stöd i vad som framkommit i analysen fattar rektor beslut om eventuell åtgärd.

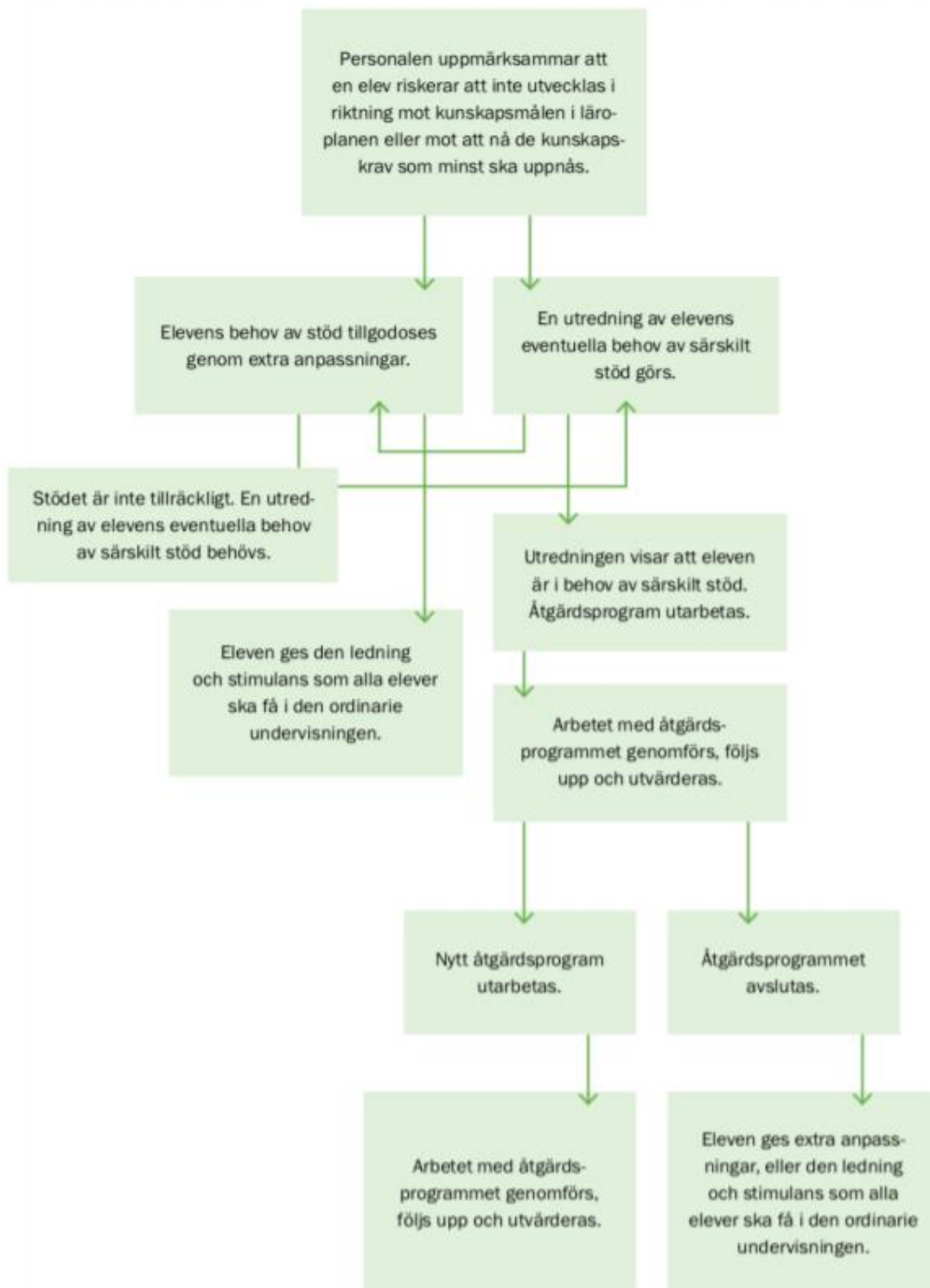
Exempel på åtgärder som kan bli aktuella är:

- Möten med vårdnadshavare
- Observation
- Pedagogisk kartläggning/utredning
- Social kartläggning/skolsocial bedömning
- Åtgärdsprogram
- Nätverksmöten/SIP-möte
- Aktualisering av hälsofrämjande eller förebyggande insatser
- Personalhandledning
- Utbildningsinsatser riktade mot personal

8 Lär miljör, extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att eleverna ges möjlighet att utvecklas maximalt utifrån sina förutsättningar. Om det framkommer att elever har behov av ytterligare stödinsatser ska dessa ges i form av extra anpassningar och/eller särskilt stöd.

Lärarna ansvarar för att planera och genomföra undervisningen så att den omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. Eleverna ska ges aktivt lärarstöd i undervisningen och hänsyn ska tas till individens behov och förutsättningar.

Figur 3: Modell över arbetsgången med stödinsatser (Skolverket, 2014)

8.1 Extra anpassningar

Elever i behov av extra anpassningar i lärsituationen ska skyndsamt erbjudas detta. Extra anpassningar ska genomföras inom ramen för den ordinarie undervisningen och dokumenteras. För kollegialt stöd diskuterar läraren de extra anpassningarna i arbetslaget.

I de fall genomförda extra anpassningar inte räcker för att stödja eleven i lärsituationen ska ärendet diskuteras med skolans elevhälsoteam. Vid mötet kan det beslutas om att ytterligare anpassningar ska användas, men även att en pedagogisk utredning ska genomföras. Extra anpassningar dokumenteras i en särskild blankett som finns på hemsidan.

8.2 Särskilt stöd

Klasslärare gör i samråd med specialläraren, en pedagogisk kartläggning av en elevs behov som sen går vidare till elevhälsoteamet. Därefter beslutar elevhälsoteamet om en utredning av särskilt stöd där vårdnadshavare och elev involveras. Detta görs i så fall skyndsamt.

Rektor beslutar om åtgärdsprogram (rektor kan delegera till annan personal i elevhälsoteamet). Beslutet grundas på kartläggning/utredning av elevens stödbehov. Elev och vårdnadshavare informeras om beslutet (Skolverket, 2014).

Åtgärdsprogrammen följs upp och utvärderas kontinuerligt. Rektor kan fatta beslut om att avsluta åtgärdsprogram (rektor kan delegera till annan personal i elevhälsoteamet).

Exempel på särskilt stöd kan vara:

- Placering i särskild undervisningsgrupp
- Enskild undervisning
- Anpassad studiegång
- Långvariga och regelbundna specialpedagogiska insatser i ett visst ämne ex undervisning av speciallärare/specialpedagog utöver ordinarie undervisning i det aktuella ämnet eller i stället för den ordinarie undervisningen. (Skolverket, 2014)

9 Organisation

9.1 Klassläraren / mentor

Klassläraren är den främsta länken mellan elever, vårdnadshavare och skola.

- Ansvarar för kontakterna mellan hem och skola.
- Ansvarar för att stödja varje elevs optimala kunskapsutveckling
- Ansvarar för att inhämta bedömningsunderlag och övrig information från undervisande lärare inför utvecklingssamtal och inför kontakt med skolans elevhälsa.
- Kontaktar elevhälsan för stöd och konsultation gällande kunskapsutveckling, hälsa och mående.
Anmäler till rektor om det framkommer att en elev riskerar att inte nå kunskapskraven eller uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation, exempelvis frånvaro
- Ansvarar för att utarbeta pedagogiska kartläggningar samt ansvara för att vårdnadshavare informeras.
- Vara delaktig i utredningar av särskilt stöd och åtgärdsprogram tillsammans med specialpedagog/ lärare.
- Ansvarar för att – om situationen så kräver – dokumentera och informera övrig skolpersonal om elevers extra anpassningar och särskilda stöd.

9.2 Ämneslärare, fritidshemspedagoger och andra medarbetare

- Informerar klasslärare/mentor, snarast, om en elev riskerar att inte nå kunskapskraven, eller om elev inte utvecklas enligt sin optimala förmåga.
- Håller sig informerad om elevers svårigheter och bidrar till elevers kunskapsutveckling och välbefinnande
- Undervisande lärare håller sig informerade om elevers extra anpassningar och särskilda stöd, samt anpassar sin undervisning och sitt förhållningssätt efter anpassningarna/särskilt stöd.
- Informerar klasslärare om extra anpassningar

9.3 Rektor

Rektor har en central roll i elevhälsan och fattar de formella besluten i elevhälsoarbetet. Elevhälsofrågor utgör en mycket viktig del av skolans uppdrag och i det arbetet kommer pedagogiska utvecklingsbehov att utkristalliseras.

- Ansvarar för att leda och styra elevhälsoteamets arbete
- Ansvarar för att elevhälsoteamet kompetens används i arbetet med elever
- Stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål
- Stödjer lärare i arbetet i sitt dagliga arbete
- Fattar beslut enligt skollagen och skolförordningen
- Fattar beslut om skolans inre organisation
- Fördelar resurser efter elevernas olika förutsättningar och behov
- Ansvarar och initierar för kontakt med externa instanser ex BUP, SPSM, socialtjänst
- När elev misstänks fara illa, ansvarar rektor för att orosanmälan görs
- Deltar på elevhälsomöten.

9.4 Specialpedagog/Speciallärare

Specialpedagogen/Specialläraren är en tillgång för elever, vårdnadshavare, pedagoger och rektor i frågor inom det specialpedagogiska området vilket innebär:

- Samverkan med pedagoger och vårdnadshavare i pedagogiska frågor, detta genom klassrumsobservationer, materialrekommendationer och handledande samtal
- Aktivt arbete med att stödja enskilda elever
- Undervisning med elever som har behov av särskilt stöd.
- Genomför, sammanställer och utvärderar tillsammans med klasslärare/mentor samt planerar fortsatta insatser för klass och elev.

- Att genomföra specialpedagogiska utredningar samt läs- och skrivutredningar tillsammans med klasslärare, planera särskilt stöd och i samråd med klasslärare utarbeta och utvärdera åtgärdsprogram samt involvera vårdnadshavare och elev.
- Vara behjälplig i sammanställandet av dokument inför externa utredningar
- Att inför betygssättning vara delaktig i diskussion om användandet av undantagsbestämmelsen
- Att vara delaktig i arbetet vid stadiövergångar eller överlämningar till annan skolform
- Vara behjälplig rektor i skolutvecklingsfrågor
- Samarbeta i elevhälsoteamet för att inkludera hela skolan i elevhälsoarbete
- Delta i elevhälsomötena.

9.5 Logoped

Logopeden är en tillgång för elever, vårdnadshavare, pedagoger och rektor inom det logopediska området vilket innebär:

- Generell kompetensutveckling inom exempelvis språk, kommunikation, läsning och skrivning.
- Samverka med pedagoger och vårdnadshavare i logopediska frågor, detta genom klassrumsobservationer, materialrekommendationer och handledande samtal.
- Delta i det generella utvecklandet av ledning och stimulans för alla elever
- Delta i elevhälsomöten
- Ta fram och implementera bildstöd
- Handleda pedagoger kring extra anpassningar som berör språk, läs- och skrivfärdigheter, tidsuppfattning och struktur

- Aktivt arbete med att stödja enskilda elever genom färdighetsträning
- Ljudanpassa klassrum samt samverka med hörselpedagog och pedagog vid hörselnedsättning
- Samverka med pedagoger, speciallärare och specialpedagoger vid pedagogiska kartläggningar., beslut om särskilt stöd och upprättande av åtgärdsprogram.
- Vara behjälplig i sammanställandet av dokument för externa utredningar samt ansökningar om tilläggsbelopp.
- Vara behjälplig vid överlämningar med t.ex. förskola, logopedmottagning, Bup och Habilitering.
- Samverka med externa verksamheter såsom Bup och Hab.
- Ansvara för utredningsgång, sammanställa underlag och skicka remiss för logopediska utredningar.
- Genomföra föräldrasamtal kring elevens stödbehov och konsekvenser av svårigheter på kort och lång sikt. Bidra till att föräldrar får kunskap och insikt i hur de kan stötta sina barn.
- Rådgöra kring samt ev. stötta vid behov av remiss/egenremiss till logopedmottagningen för icke-inlärningsrelaterade logopediska frågor såsom stamning, röstproblem och vissa uttalssvårigheter.

9.6 Studie- och yrkesvägledare

Studie- och yrkesvägledaren har svensk studie- och yrkesvägledarexamen med det individuella professionella samtalet som grund och kunskaper inom det svenska utbildningssystemet.

Studie- och yrkesvägledaren har kunskap om vad som krävs för att eleven ska kunna ta sig vidare i utbildningssystemet från grundskolan utifrån sina individuella önskemål om sin framtid.

Fokus är att eleverna ska bli behöriga att ta sig vidare till gymnasiet då det utgör en viktig skyddsfaktor. De elever som inte klarar av grundskolans skolgång och inte kommer in på gymnasiet riskerar i högre utsträckning att hamna i utanförskap på arbetsmarknaden och drabbas av psykisk ohälsa. I samverkan med övriga professioner fokuserar därför studie- och yrkesvägledaren extra på att hjälpa och stötta elever som har särskilda behov och riskerar att inte uppnå målen

Studie- och yrkesvägledaren är dock en resurs för *alla* elever på skolan och erbjuder individuella samtal med eleverna med fokus på att hjälpa eleven hitta sitt individuella studiemål och vidare studieväg (tex gymnasiet)

Studie- och yrkesvägledaren arbetar även bland annat med:

- Motiverande samtal för skoltrötta elever
- Samtal med elever som är stressade över sina betyg
- Studieplanering för att prioritera vilka ämnen som blir viktigast för individen att prioritera
- Studiebesök på gymnasieskolor och arbetsplatser med elever
- Ordna praktikplatser för elever som behöver kombinera praktik och studier
- Samtal med vårdnadshavare och elev kring elevens studieplan och mål med studierna
- Bidra med kunskap om utbildningssystemet och elevens nästa steg i detsamma
- Bistå speciallärare och lärare vid behov av tex mindre undervisningsgrupp
- Studieplanering vecka för vecka med enskilda elever
- Ge råd till rektor/biträdande när beslut om anpassad studiegång fattas
- Gymnasiesamtal med elever och föräldrar
- Information för föräldrar om gymnasiet
- Samverkan med mentorer vid utvecklingssamtal

Utöver de enskilda insatserna för eleverna individuellt arbetar studie- och yrkesvägledaren med information och vägledning i grupp/klass med information om bland annat att få första betygen i årskurs 6, studieteknik i årskurs 7, information om arbetsmarknad, yrken, prao och studiesystemet i år 7-9 etc i samverkan med lärarna.

9.7 Skolkurator

Skolkuratorns arbete är direkt riktat till elever eller indirekt via skolpersonal för att stödja enskild elev eller övergripande och förebyggande för att skapa en god miljö för elevers hälsa, lärande och utveckling. Skolkuratoren kan jobba med:

- Hälsöfrämjande och förebyggande insatser
- Skolsocial kartläggning/utredning av enskild elev
- Flerpartssamtal elev-föräldrar-lärare-nätverk
- Stödsamtal med enskild elev
- Arbete med elever i grupp, klassarbete, gruppsamtal
- Handledning och konsultation till skolpersonal
- Samverkan skola, socialtjänst, barn- och ungdomspsykiatri-habilitering eller andra myndigheter för insatser kring enskild elev
- Samverkan skola, socialtjänst, fritid och polis för förebyggande insatser inom ramen för socialtjänstens preventiva arbete
- Organisatoriskt/strukturellt arbete
- Samverkan med skolans personal i arbetet med skolans likabehandlingsplan
- Krishantering
- Utbildningsinsatser inom socialt arbete
- Delta i elevhälsorundorna.

9.8 Skolsköterska

Elevhälsans medicinska insats (EMI) uppdrag är att följa elevernas utveckling, bevara och förbättra elevernas psykiska och fysiska hälsa och verka för sunda levnadsvanor. EMI ska främst vara förebyggande. De grundläggande uppgifterna för EMI regleras i skollagen (2010:800) och av Socialstyrelsen och Skolverket i ”Vägledning för elevhälsan”.

- Skolsköterskan är elevhälsans medicinska kompetens
- Genomföra årsklassrelaterade hälsobesök
- Vaccinera enligt gällande vaccinationsprogram
- Har öppen mottagning
- I de fall där lokala elevhälsan ser ett behov av utredning kring specifika läs- och skrivsvårigheter, skickar skolsköterskan remisser till berörda instanser. Skolsköterskan bifogar då befintligt pedagogiskt underlag i remissen.
- Skolsköterskan kan vid behov konsultera skolläkare och/ eller boka tid/ besök.

9.9 Delegering och medicin

Personal i skolan kan vara behjälplig med att ge eleven läkemedel om barnet behöver det under skoldagen. Läkemedel utdelas med vårdnadshavarens skriftliga tillstånd (egenvård). Exempel på orsaker till sådan behandling är astma, diabetes och diagnostiserad koncentrationsstörning. Detta gäller för behandling som ska ske regelbundet eller vid behov.

Vårdnadshavare ansvarar för att personalen är informerad om varför läkemedlet ska tas, hur det ska tas och när/i vilken situation det ska tas. Vårdnadshavare ska fylla i blankett och lämna till rektorn och mottagande personal. Vid frågor i det enskilda fallet kan personal i samtycke med föräldrar rådgöra med behandlande läkare och/ eller skolsköterska. Instruktionerna ska förnyas vid nytt läsår eller om behandlingen förändras. Läkemedel som ges dagligen ska delas i dosett, undantag finns för de läkemedel som ska förvaras i originalförpackning.

Personalen är i läkemedelshanteringen vårdnadshavarens ställföreträdare och ger läkemedlet enligt instruktioner som vårdnadshavare har uppgett: rätt barn, läkemedel, dos och tidpunkt. Läkemedel som förvaras på skolan ska vara inlåst.

9.10 Sekretess

Elever och familjer har en grundläggande rätt att känna trygghet i att elevhälsan behandlar personlig information på ett respektfullt och ansvarsfullt sätt. Detta innebär att känsliga uppgifter endast delas mellan de personer som behöver känna till dem i syfte att försäkra en god hälsa och att barnet får det stöd som behövs. Syftet med information som samlas in är att främja elevens skolgång.

Det finns flera lagar som reglerar sekretessen inom elevhälsan. Den är starkare då det gäller medicinska bedömningar av läkare och skolsköterska samt för personliga uppgifter som framkommer i psykologiska, psykosociala eller specialpedagogiska insatser. Sekretessen är svagare gällande det elevstödande arbetet i övrigt, men information får inte lämnas ut om man kan anta att det skulle skapa lidande eller men hos elev eller anhörig.

Elevhälsoplanen och det övergripande elevhälsoarbetet har sin utgångspunkt i följande styrdokument:

Skollagen (SFS 2010:800)

Läroplan för grundskola/fritidshem

Läroplan för grundsärskolan

Socialtjänstlagen (SoL 2001:453)

Hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017:30) Kommunala planer, policydokument och kvalitetskrav FN:s barnkonvention

Sekretesslag (1980:100)

Dataskyddsförordningen (GDPR)

Det som räknas som allmän handling ska sekretessprövas av rektor alternativt ersättare. Annat gäller vid medicinska uppgifter.

10 Värdegrund

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som skolan ska gestalta och förmedla. I överensstämmelse med den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism sker detta genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande. Undervisningen i skolan ska vara icke-konfessionell. Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet (Skolverket, 2011)

Värdegrundsarbete är något som ingår i den dagliga undervisningen/verksamheten. På skolan finns *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* som är ett levande dokument.

Årskurs 1-9 arbetar kontinuerligt och förebyggande i klassrummet med tematiska och schemalagda lektioner för att påverka klassens inställning till mobbning och elevernas förmåga att agera i samband med mobbning. Genom gruppövningar och genom att delge eleverna kunskap om mobbning så stärks elevernas medvetande kring mobbning och kränkande handlingar. Vi har ett team på skolan som kartlägger, reder ut och följer upp mobbningsfall och som är skyldiga att ingripa om en elev på skolan behandlats kränkande. Trivsamt skola kartlägger också trivselen på skolan på höst- och vårterminen genom att bistå samtliga årskurser med trivselenkäter som fylls i av eleverna och som i sin tur delges mentorerna, som kan följa upp situationen i klassen och vidta lämpliga och nödvändiga åtgärder.

Varje vårtermin görs en gemensam enkätundersökning för både elever och vårdnadshavare för alla skolor i kommunen, utvalda årskurser, som sedan sammanställs för ett mer övergripande arbete.

Så snart någon ur personalen får signaler om att ett barn eller en elev känner sig diskriminerad, trakasserad och/eller kränkt måste de agera. Det gäller alla diskrimineringar, trakasserier och kränkningar och misstänkta sådana. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn eller huvudmannen.

Enligt skollagen (2010:800, 6 kap 10§) har rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling i samband med verksamheten, en skyldighet att anmäla detta till huvudmannen. All personal är skyldig att lämna en skriftlig anmälan till rektor. Återrapportering skall göras senast två veckor efter anmälan. För övrigt finns *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* på skolans hemsida.

11 Skolpliktsbevakning och hantering av elevers frånvaro

Skollagens bestämmelser om skolplikt omfattar alla barn som är bosatta i Sverige och motsvaras av en rätt till utbildning. Den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn ska se till att barnet fullgör sin skolplikt och kommunen som huvudman ansvarar för att eleven fullgör sin skolgång. Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång på grund av att vårdnadshavaren inte har uppfyllt sitt åtagande, får kommunen förelägga denne att fullgöra sina skyldigheter, samt förena föreläggandet med vite (SFS 2010:800).

En elev som uteblir från skolans undervisning riskerar att inte nå läroplanens kunskapskrav. Skolan ser allvarligt på alla former av frånvaro och har därför upprättat följande rutiner för hantering av elevers frånvaro. Rutinerna har sin grund i:

- Skollagen 2010:800, 7 kap.
- Skolförordningen 2011:185, 4 kap. 8§.

- Arbetet med att främja närvaro och uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan, Allmänna råd, Skolverket.
- Viteslagen 1985:206.
- Förvaltningslagen 1986:223.
- Till ogiltig frånvaro räknas all frånvaro där eleven är frånvarande från den obligatoriska undervisningen utan giltigt skäl, alternativt inte har beviljats ledighet. Giltigt skäl definieras av skolan och är:
  1. av vårdnadshavare rapporterad frånvaro, såsom exempelvis sjukdom eller läkarbesök.
  2. frånvaro från lektion inom skolan som till exempel besök hos elevhälsan eller deltagande i elevrådsmöten.

11.1 Närvarokontroll

Undervisande lärare ska vid varje lektion göra närvarokontroll. Vid elevs frånvaro ska läraren registrera detta i frånvarohanteringssystemet. Undervisande lärare ansvarar för att uppmärksamma eventuella mönster i en elevs frånvaro och rapportera detta till rektor. Rektor ansvarar för att all frånvaro systematiskt följs upp, och att vid elevs frånvaro vidta åtgärder.

11.2 Kontakt med vårdnadshavarna

När en elev utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska undervisande lärare se till så att vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven är eller har varit frånvarande (SFS 2010:800). Detta ska ske *så snart som möjligt* dock senast kl. 10.00.

Undervisande lärare är ansvarig för att detta sker.

11.3 Frånvaroanmälan

Frånvaroanmälan ska ske av elevens vårdnadshavare via Schoolsoft.

Frånvaroanmälan ska göras vid sjukdom eller annan giltig frånvaro innan eleven förväntas vara närvarande i skolan.

Rektor kan begära från vårdnadshavare att sjukdom och annan giltig frånvaro ska styrkas med intyg.

11.4 Ansökan om ledighet

Kortare ledighet om maximalt tre dagar per läsår för särskilda angelägenheter kan beviljas av klasslärare. Längre ledighet av synnerliga skäl kan beviljas av rektor (SFS 2010:800). Ansökan om ledighet görs via Schoolsoft.

11.5 Arbetsgång vid elevs frånvaro

Rektor ansvarar för att arbetsgången nedan genomförs effektivt och strukturerat samt att det utifrån arbetsgången skapas lokala rutiner där ansvar och utförare tydliggörs. Under hela processen är det skolans uppdrag att söka lösningar och vidta åtgärder för att eleven ska återgå i undervisning. Rektors ansvar för en frånvarande elev kvarstår alltid så länge eleven är inskriven i skolan även då huvudman och eventuellt andra myndigheter är inkopplade som vid t.ex. externa utredningar och tillfälliga placeringar.

Steg 1: Frånvarande elev

1. Undervisande lärare ansvarar för att det vid varje lektion görs en närvarokontroll och att lektionen kvitteras i Schoolsoft.
2. Vid elevs ogiltiga frånvaro ansvarar undervisande lärare för att frånvaron registreras i Schoolsoft.
3. Skolan/mentorn/undervisande lärare ansvarar för att informera elevens vårdnadshavare snarast vid frånvaro utan giltiga skäl. Informationen kan ske genom samtal, sms och/eller mail. Det är viktigt att den som informerar säkerställer att informationen har nått elevens vårdnadshavare.
4. Skolan/mentorn/undervisande lärare undersöker varför eleven är frånvarande.

Steg 2: Upprepad frånvaro

1. Undervisande lärare ansvarar för att löpande uppmärksamma eventuella mönster i en elevs frånvaro och efter samtal med eleven rapportera avvikelser till rektor.
2. Rektor ansvarar för att all frånvaro (d.v.s. både giltig och ogiltig) systematiskt följs upp och att vid elevs frånvaro vidta åtgärder.
3. Vid viss frånvaro på 30 % eller mer, meddelar rektor "Skolpliktsbevakningen" på kommunen.
4. Vid mötet diskuteras orsakerna till frånvaron, konsekvenser frånvaron får för elevens kunskapsutveckling och vad som kan göras för att eleven ska vara närvarande i skolan och undervisningen.

Steg 3: Fortsatt frånvaro

1. Sker ingen förbättring kallar rektor omgående till nytt möte med elevhälsan, klassföreståndare/mentor, elev och vårdnadshavare.
2. Utredning för att förstå orsakerna till elevens frånvaro genomförs, inför mötet, av den som rektor ger uppdraget.
3. Rektor ansvarar för att en handlingsplan med åtgärder utifrån genomförd frånvaroutredning upprättas i samband med mötet. Om frånvaroutredningen visar på ett behov av särskilt stöd upprättas även ett åtgärdsprogram.
4. Om vårdnadshavare ej kommer till mötet sker information i efterhand. Det är alltså av stor vikt att skolans arbete inte stannar av på grund av att vårdnadshavare inte kommer till avtalat möte.

Steg 4: Ytterligare insatser

1. Rektor ansvarar för att handlingsplanen kontinuerligt följs upp en gång i veckan, alternativt varannan vecka beroende på ärendets art.
2. Vid fortsatt frånvaro beslutas om förstärkta insatser, till dess att skolgången fungerar igen. Insatser kan behöva ske i samverkan med andra utanför skolan (socialtjänsten, BUP m.fl.).
3. Regelbundna möten fortsätter att genomföras med elev och elevens vårdnadshavare.

Under förutsättning att skolan och vårdnadshavare är överens och skolan anser att vårdnadshavarna tar sitt föräldraansvar, kan ett ärende vara kvar i detta steg under en längre tid.

Steg 5: Skolpliktsanmälan, rektor

1. Om förbättring inte sker från första mötet och rektor tillsammans med berörd personal bedömer att elevens vårdnadshavare inte tar sitt ansvar för att eleven ska komma till skolan, kallar rektor till ett möte med elevhälsan, mentor/klassföreståndare, elev och vårdnadshavare.
2. Rektor ansvarar för att det vid mötet upprättas en ny handlingsplan och eventuellt ett nytt åtgärdsprogram. Rektor gör en orosanmälan Socialtjänsten samt en skolpliktsanmälan till kommunen.
3. Även efter skolpliktsanmälan fortsätter skolans insatser för eleven.

Steg 6: Skolpliktsanmälan, barn- och ungdomskontoret

Vid skolpliktsanmälan;

- Om skolan gjort sitt yttersta för att få eleven till skolan samt om skolans insatser varit tillräckliga.
- Om vårdnadshavaren gjort sitt yttersta för att få barnet till skolan.
- Om eleven och vårdnadshavaren har fått komma till tals och gett sin syn på situationen.

1. Om det i underlaget framkommer att *skolan och vårdnadshavare har gjort vad de kunnat* för att få eleven till skolan, men att det inte lyckats, kallas alla berörda parter till ett nätverksmöte.
2. Om det i underlaget framkommer att *skolan ej har gjort tillräckliga insatser för eleven* eller om *den inkomna redovisningen är bristfällig*, skickas dokumentationen tillbaka till skolan, med uppmaning att vidta åtgärder som saknas eller skicka begärd dokumentation.
3. Om det i underlaget framkommer att *skolan har gjort tillräckliga insatser men vårdnadshavare har brustit i sitt ansvar*, skickas ett brev om skolplikt och vitesföreläggande till vårdnadshavare. Informationsbrevet ska betona vårdnadshavares ansvar och att om eleven inte kommer till skolan efter mottagandet av brevet kan ett vitesföreläggande komma att utfärdas.
4. Om eleven fortfarande inte kommer till skolan efter information om vitesföreläggande till vårdnadshavare skrivs ett vitesföreläggande fram och undertecknas. Vite om 500 kr/vecka.
5. Barn- och ungdomsnämnden fattar beslut om att vid vite förelägga vårdnadshavare att se till att eleven kommer till skolan.

6. Barn- och ungdomsnämnden ansöker hos förvaltningsrätt om att vitet ska utdömas.
7. Ett rekommenderat brev med beslutet skickas till vårdnadshavare.

12 Anmälningsskyldighet enligt Socialtjänstlagen 14 kap 1 §

I Socialtjänstlagen regleras skolans anmälningsskyldighet till socialtjänsten. De myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdomar och anställda hos sådana myndigheter, är skyldiga att genast anmäla till socialtjänsten om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

Det innebär att den som får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa har ett personligt ansvar för att anmälan görs. Anmälningsskyldigheten kan alltså inte överlåtas till rektor.

- Personal ska rådgöra med rektor som är behjälplig i anmälan.
- Anmälan görs genast, så att socialtjänsten kan bedöma om de behöver ingripa till ett barns skydd eller stöd.
- Svårbedömda eller obestyrkta uppgifter ska anmälas om de tyder på att ett barn kan behöva stöd eller hjälp från socialtjänsten.
- Rektor respektive skolsköterska/kurator gör anmälan på skolan även lärare kan göra anmälan i samråd med rektor.
- Vårdnadshavare ska informeras om att anmälan görs, förutom vid misstanke om att barnet har blivit utsatt för misshandel eller sexuella övergrepp. I dessa fall ska socialtjänsten kontaktas samma dag, så att en skyddsbedömning kan göras innan barnet går hem från skola eller fritidshem. Vårdnadshavare ska inte informeras vid dessa situationer.

Det är därefter socialtjänstens ansvar att utreda barnets situation och bedöma om barnet eller föräldrarna behöver stöd på något sätt. När det råder osäkerhet om förhållandena är sådana att en anmälan ska göras, kan situationen diskuteras med socialtjänsten utan att barnets identitet avslöjas.

Den som har gjort en anmälan till socialtjänsten har rätt att få veta att anmälan har tagits emot och rätt till att få information om ärendet är öppnat eller inte. Detta kan göras tidigast två veckor efter att anmälan lämnats in. Den som arbetar inom skolan omfattas även av en uppgiftsskyldighet, vilken innebär en skyldighet att till socialtjänsten lämna alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av stöd och skydd. Även om en utredning pågår hos socialtjänsten, är det viktigt att fortsätta anmäla om oro för barnet kvarstår.

13 Referensförteckning (Barnkonventionen, u.d.)

SFS (2001:453) *SOL*. Stockholm: Socialdepartementet.

SFS (2017:30) *Hälso- och sjukvårdslag*. Stockholm: Socialdepartementet.

Barnkonventionen. Hämtat från unicef.se: <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten#hela-texten>

Cramér-Wolrath, E. (2018). *Likvärdig utbildning för alla*. Hämtat från

Specialpedagogiska skolmyndigheten: https://www.specped.su.se/polopoly_fs/1.377523.1521120965!/menu/standard/file/spsm%20pp.pdf den 21 09 2020

Elevhälsokonsulterna. (den 20 november 2019). *Elevhälsans grunder- fem tips*.

Hämtat från elevhälsokonsulterna.se: <https://www.elevhalsokonsulterna.se/elevhalsans-grunder/>

Hjärne, E. (2018). Elevhälsa för ett förebyggande och hälsofrämjande arbete. i C.

Löfberg, *Elevhälsoarbete under utveckling – en antologi* (ss. 47- 74). Stockholm: Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Hylander, I. & Guvå, G. (2017). *Elevhälsa som främjar lärande. Om professionellt samarbete i retorik och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

SFS (2009: 400) *Offentlighets- och sekretesslag*. Stockholm: Justitiedepartementet.

SFS. (2010:800). *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

SFS (2014:629) *Viteslag*. Stockholm: Justitiedepartementet.

SFS (2020:152) *Dataskyddsförordningen*. Stockholm: Justitiedepartementet.

Sjöberg, E., & Neuman, S. (2018). *Det lilla ordet främst – ett förebyggande och hälsofrämjande arbetssätt i skolan*. Kalmar: Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Skolverket. (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidhemmet*.

Stockholm: Skolverket.

Skolverket. (2014). *Arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram*.

Stockholm: Fritzes kundservice.

Skolverket, & Socialstyrelsen. (2016). *Vägledning för elevhälsan*. Socialstyrelsen.